

man nu spørger, hvorledes det skal bevises, at et Vidnesbyrds Indspørelse er skeet efter en frivillig Overenskomst mellem Huusbond og Thende, saa bliver Svaret: Bevist ligger deri, at Thendet modtager Studsmaalsbogen. Har Thendet ikke begjært noget Vidnesbyrd, maa det strax gjøre Indsigelse, naar det modtager Bogen fra Huusbonden; tager det mod Vidnesbyrdet og bærer det med sig — det være godt eller ondt —, saa er Vidnesbyrdet afgivet med Thendets Samtykke, hvilket naturligtvis ikke ubeløkker Spørgsmaalet, om det ikke maaskee er vittærligt urigtigt; thi det Spørgsmaal vil altid være forbeholdt. — Spørgsmaalet, om det overhovedet er ønskeligt at have Studsmaalsbøger eller ikke, foreligger ikke, og jeg skal derfor ikke indlade mig paa Besvarelsen deraf. Kun skal jeg bemærke, at det er i høi Grad Doctrinairt i den daarlige Betydning af Ordet, at ville besvare saadanne Spørgsmaal, hvor saa mangfoldige Ting maa komme i Betragtning, blot efter Hensyn til et taabeligt Righedsbegreb. Min Overbeviisning er, at, affeet fra de Mistligheder, der ere uundgåelig i saadanne Forhold, er Thendet i Reglen tjent med altid at have hos sig idetmindste et saadant Skelet af sit Livs hvide Tildragelser, som Studsmaalsbogen indeholder. Jeg har naturligtvis haft at gjøre med mange Hundrede Sager angaaende de ofte meget indviklede Forsørgelses-spørgsmaal, og jeg tør sige, at de i mange Tilfælde ikke vilde kunne have fundet deres Løsning uden netop ved Hjælp af Studsmaalsbogen. Det er dog een af Thendets eller de lavere stillede Classers vigtigste Rettigheder, og som er sikret dem ved selve Grundloven, at de have en Betryggelse for, at de aldrig vilde kunne lide absolut Nød, og det Afkomstdocument, som sætter dem istand til at nyde en Understøttelse, som, hvor trist den end kan tage sig ud for Andre, som ikke trænge til den, dog er et stort Gode for dem, der ere i Trang, det have de i Studsmaalsbogen; det kan dog ikke nytte at have Forbringer, naar man ikke veed, hvor man skal faae dem syldbestjorte, men dertil tjener netop Studsmaalsbogen. Kort sagt, hvis det Spørgsmaal om Studsmaalsbøgers Afstæffelse forelaa, var der Mere end et abstract Righedsbegreb,

der maatte tages i Betragtning ved dets Besvarelse; men det foreligger ikke, og jeg skal derfor ikke komme ind derpaa. (Jeg stemmer for det Endringsforslag, der stiller det frit paa begge Sider at give eller modtage Vidnesbyrd, og jeg vil være villig til, naar Søfartsloven kommer tilbage, at anbefale det Samme med Hensyn til den, saaledes at der hverken anvendes Tvang til Høre eller Vensire, men at det paa begge Sider gjøres til en frivillig Sag, om der i Søfartsbogen skal gives Vidnesbyrd eller ikke.)

Høyle: Jeg troede ikke at have behovet hderligere at forlange Ordet i denne Sag; men da min ærede Sidemand tilvenstre (Schmann) har rettet saa stærke Angreb, ikke paa Lovforslaget, men personligt paa os, der have talt mod det foreliggende Endringsforslag, og endog saa har foreholdt os, at det var en alvorlig Sag at give sig af med Lovgivningsarbejder, saa maa jeg tilbagevise den deri liggende Paastand, at jeg ikke skulde betragte det som en alvorlig Sag at give Love, og jeg troer, at det ærede Medlem har været aldeles uberettiget til at fremkomme med en saadan Insinuation.

Med Hensyn til Søfartsbøger troer jeg i mit tidligere Foredrag at have besvaret det ærede Medlems Bemærkninger i den Henseende. Naar derimod det ærede Medlem vilde sammenligne Studsmaalsbøger med Embedsmands Erklæringer, saa forundrer det mig, at det ikke er klart for Enhver, at der er Forskel mellem de Erklæringer, der som de sidstnævnte skulle afgives i Medfør af en Embedspligt og Studsmaal, som ere en aldeles frivillig Sag, og hvorved ikke nogen Huusbond er forbunden til at meddele Alt, hvad han troer og dømmes om Thendet.

Formanden: Jeg skal dog bemærke, at jeg ikke har opfattet den ærede næstsidste Talers Ord som noget Personligt mod det ærede Medlem, der nu havde Ordet; efter den Forbindelse med det Øvrige, hvori de brugte Ord bleve sagte, troer jeg ikke, at den ærede sidste Taler deri kan finde Noget for sig Krænkende eller Fornærmeligt.